

GJORGJI TOMOVSKI
mosaics and paintings

ЃОРЃИ ТОМОВСКИ
мозаици и слики

Ѓорѓи Томовски

мозаици и слики

Gjorgji Tomovski

mosaics and paintings

Н.У. Центар за култура "Антон Панов" Струмица

Убав е поводот да се пишува текст кога пред себе имаме готова изложба, еден циклус на дела од млад уметник, уште повеќе кога си бил во можност да го следиш од неговото зачекорување во волшебниот свет на уметноста, преку развитокот и напредувањето, преку некогаш „породилните“ творечки маки, па сé до еден ваков настан. Тоа поттикнува да се размислува за благородноста и задоволствата што ги пружа педагошката работа. На Ѓорѓи Томовски во Уметничкото училиште му предавав еден од најважните предмети - акт со пластична анатомија и цртање. Тогаш се соочи со сериозноста на исполнување на задачите. Потоа од ученик ми стана помошник (чирак), па може да се каже, прерасна во соработник (калфа) и сега веќе сум среќен што го гледам како се воздига на своите крилја, како што би рекол Платон, сам да го продолжи својот пат по врвиците на уметноста и ми станува колега (мајстор). Историјата на уметноста нé учи дека мајсторите ги криеле своите тајни и дека некои од нив се загубени засекогаш, зашто тајните на занаетот не можат секому да му се доверат. А, ако се најде таков соработник тогаш среќни сте што нешто скапоцено можете да оставите во наследство и што со тоа се продолжува една традиција. Ѓорѓи ја заслужи довербата бидејќи умееше да следи, и над сé умееше со своите десет прсти да ја материјализира мислата на мајсторот, а сега ја гледаме неговата мисла преточена во неговите дела.

Пред нас се делата на Томовски чија содржина е реализирана во две сликарски техники: масло и мозаик. Томовски како човек од урбаниот простор создава урбани пејзажи и тие се доминантни во неговото творештво, изразени и во двете техники. Како сеќавање се пренесени и мотивите на пејзажи од природата. Со аналитички пристап во сликарството, убаво забележано од неговиот пријател и колега Александар Иванов во текстот посветен на сликарството на Томовски, тој ја пренесува на своите сликарски платна средината со која е опкружен,

секојдневието, далечни населби, градот во ноќта со сите свои знаци и симболи: затемнување, магла, отсјај во ноќта, вкрстување на патишта и сл.

Томовски се определил да создава и во една особено сложена техника каква што е мозаикот. Тоа е техника во којашто можностите за изразување и пренесување на идејата, во однос на сликарството, се посложени и ограничени. Тој се служи главно со природен камен, низ кој, како акцент, провејува венецијанско мозаичко стакло (смалти). За успешно да ги сплоти идејата и ликовноста, Томовски користи материјали и постапки кои отскокнуваат од класичните мозаички техники. Во неговите мозаици се гледа цизелирано сплотување на камчињата и умешно воден цртеж врз обоената подлога. Благодарејќи на овој опит, тој го преточува во мозаик нашето културно наследство и искуството на македонските занаетчии чиишто ракотворби: пафти, појаси, килими и друго, на своевиден начин ги транскрибира и мајсторски ги реализира. Кон овие мотиви се надоврзуваат и неговите најнови зафати во апстрактирањето на старите словенски букви.

Токму во мозаичкото ателје на Струмичката ликовна колонија, единствено на овие простори и пошироко, ги видовме сите квалитети на Ѓорѓи Томовски како мозаичар. Ѓорѓи ја надополнуваше извонредната творечка атмосфера, работејќи паралелно со своите домашни и странски колеги, несебично пренесувајќи им го своето искуство на помладите. Тука тој ја заслужи титулата мајстор на оваа макотрпна ликовна дисциплина.

Газанфер Бајрам

It is a pleasant occasion to write a text when in front of ourselves we have a ready exhibition, a cycle of art works of a young artist, even more when you had the opportunity to observe and follow the artist from his stepping into the wonder world of art, through his growth and improvements, sometimes going through creator's "labour pains", all the way to an event like the one today. That inspires one to think of the generosity and the pleasure that the pedagogic profession offers. I taught Gjorgji Tomovski one of the most important subjects at his secondary art school – act with plastic anatomy and drawing. At that time, Gjorgji faced the seriousness of fulfilling assignments. Then, from being my student he grew into my assistant (intern), and one may say he very soon turned into my associate, and now I am delighted to see him flying on his wings, as Plato would say, to continue his path on the strings of the art becoming my colleague (a master). The history of art teaches us that the masters have tried to conceal their secrets and that some of them have been lost forever, because the secrets of the craftsmanship should not be entrusted to everyone. But, if such associate is to be found, then one is happy because he/she can leave something so precious to be inherited, and thus continue the tradition. Gjorgji has earned the trust because he knew how to follow, and, above all he has had a gift to materialize with his ten fingers the thought of the master, and now we see his thought materialized in his works.

In front of us we see the works of Tomovski, realized in two artistic techniques: oil and mosaic. Tomovski, being an individual that belongs to the urban environment, creates urban landscape and these motives are dominant in his creative work, expressed in the two techniques. There are motives of the nature landscapes transferred as a memory. Having an analytical approach in the paintings, as noted in the text written by his friend Aleksandar Ivanov, devoted to Tomovski's work, on his painting canvases Tomovski captures and conveys the environments that

surround him. He portrays the everyday milieu, far away neighborhoods, the city during the night with all its signs and symbols: falling of the night, the fog, the reflection in night, the crossing of the roads etc.

Tomovski has decided to create in another very complex technique, the mosaic. The mosaic is a technique in which the possibilities for expression and conveying of the idea, as opposed to the painting, are more complex and limited. He mainly uses natural stones, through which, as emphasis, appears the Venetian mosaic glass (smalti). In order to successfully integrate the idea and the painting, Tomovski uses materials and procedures that deviate from the classical mosaic techniques. The successful unifying of the little stones and skillful drawing on the top of the colored base is evident in his mosaics. As a result of this experiment Tomovski does, he transforms our cultural inheritance and the experience of the Macedonian craftsmen into a mosaic, a craftsmanship of handmade works of art: pafti, belts, carpets, and other, in his own unique way transcribes and makes them masterfully. His latest attempts to abstract the old Slavic letters adds to the motives he uses.

Exactly at the mosaic atelier in the Strumica painting colony, unique atelier in this region and wider, we witnessed all qualities of Gjorgji Tomovski as mosaic artist. Gjorgji has contributed to the magnificent artistic creative atmosphere, working parallel with the domestic and foreign colleagues, unselfishly transferring his experience to the younger artists. It is here that he deserved the title master of this laborious discipline.

Gazanfer Bayram

Сликите и мозаиците на Томовски, создадени во последните неколку години, го одбележуваат развојот на една цврста и континуирана сликарска мисла. Пред сè, тоа се ликовни реализацији на урбани простори во кои се насетуваат знаците на градскиот пејзаж. Но, градот е само мотив, визуелна предлошка која во процесот на сликање се гради и надоградува, се менува и еволуира. Тоа не се описи на некој конкретен град. Тоа е градот во поим, во суштина, издигнат на ниво на симбол. Направен е обид да се прочита морфологијата на градот, да се разбере неговата физиологија, да се пронајдат неговите константи, неговите структури и инфраструктури, неговите надструктури и метаструктури. Сликарот всушност се стреми да го дофати градот одвнатре, да допре до срцето на неговиот ум. Има нешто сезановско во широчината на зафатот, во воопштувањето на сликарските факти, во согледувањето и соголувањето на битните нешта, во допирот на битието.

Композициите се цврсти, стегнати, најчесто геометризирани, градени со плохи и планови кои сугерираат чист и јасен простор. Овде суштинско значење има бојата. Сликарот ја чувствува неа како жива и животворна материја, како "materia prima". Најчесто користи палета на топли и полни тонови кои се грижливо пронајдени. Често користи и пастуозни рељефни слоеви за да сугерира извесна текстура, но и да и даде на бојата поголема полнота. Во некои дела градот е погледнат во различни мигови од денот, неговото утро, предпладне и попладне, неговите квечерини, предвечерија и повечерија, неговите ноќи. Но сепак, конструктивистичкиот пристап им дава на овие претстави тон на безвременост, или поточно надвременост, на нетрлежна скаменета реалност.

Томовски е еден од ретките млади сликари кој се зафати со мозаикот, притоа користејќи различни современи материјали. Посветувајќи му се подеднакво како и на маслото, тој ја развива истата сликарска мисла одгатнувајќи го умот на телото на градот, на целото, на светот.

Александар Иванов

The paintings and the mosaics of Tomovski, created in the last several years, mark the development of a steady and continuous painter's thought. Above all, these are artistic achievements of an urban environment in which one can sense the signs of the city landscape. However, the city is just a motive, visual subject that during the process of painting is built upon, changed and evolved. Those are not descriptions of any particular city. That is the city in its essence, elevated at the level of a symbol. It is an attempt to read the morphology of the city, to comprehend its philosophy, to find its constants, its structures and infrastructures, its higher structures and meta structures. The painter is actually striving to reach the city from its inner side, to reach its heart and its mind. There is something Sezan-like in the width of the attempt, in generalization of the artistic facts, in perception and disclosure of the important matters, in the touch of the soul.

The compositions are solid, most of the time geometric, built in surfaces, and plans that suggest clean and clear space. The colour has essential meaning. The painter feels the colour as alive and life-creating material, as "materia prima". He usually uses palette of warm and full tones that are very carefully selected. He very often uses solid relief layers in order to suggest certain texture and to give bigger fullness to the colour. In some of his works, the city is captured in different periods of the day, its morning, afternoon and evening, its dusks, downs, its nights. Still, the constructivistic approach gives all these stages a tone of a timelessness, or more specifically of non-decaying frozen reality.

Tomovski is one of the rare young painters that has undertaken the mosaic, and while doing it, he uses various contemporary materials. Devoting himself equally as to the oil, he develops the same artistic thought, revealing the mysteries of the mind of the body of the city, of the whole, of the world.

Aleksandar Ivanov

МОЗАИЦИ | MOSAICS

Мртва природа со мандолина - деталь | Still life with mandolin - detail

Мртва природа со мандолина | Still life with mandolin

Мртва природа со мандолина - деталь | Still life with mandolin - detail

Павла | Buckle

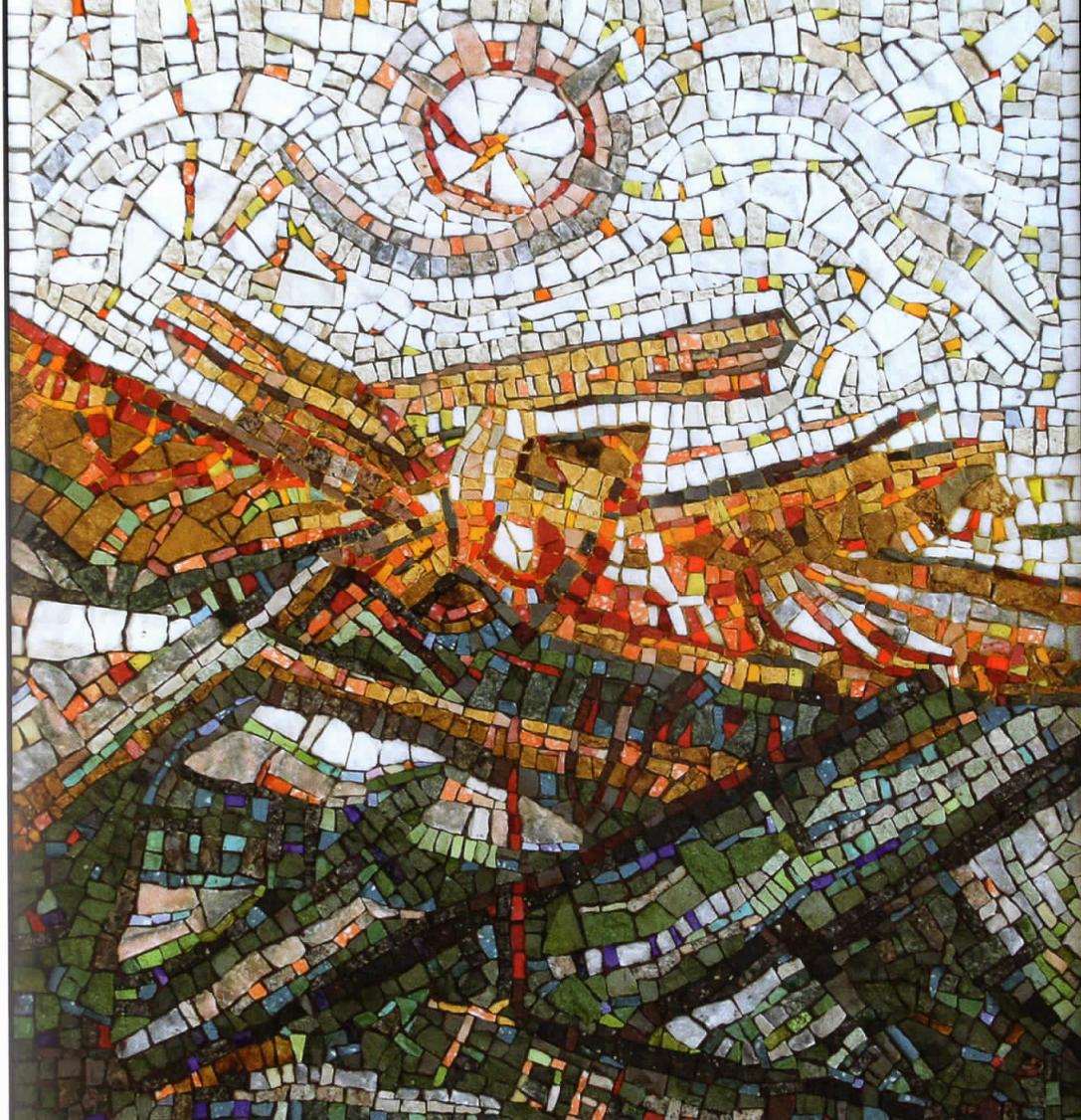
Павта - деталь | Belt - detail

Павта - деталь | Belt - detail

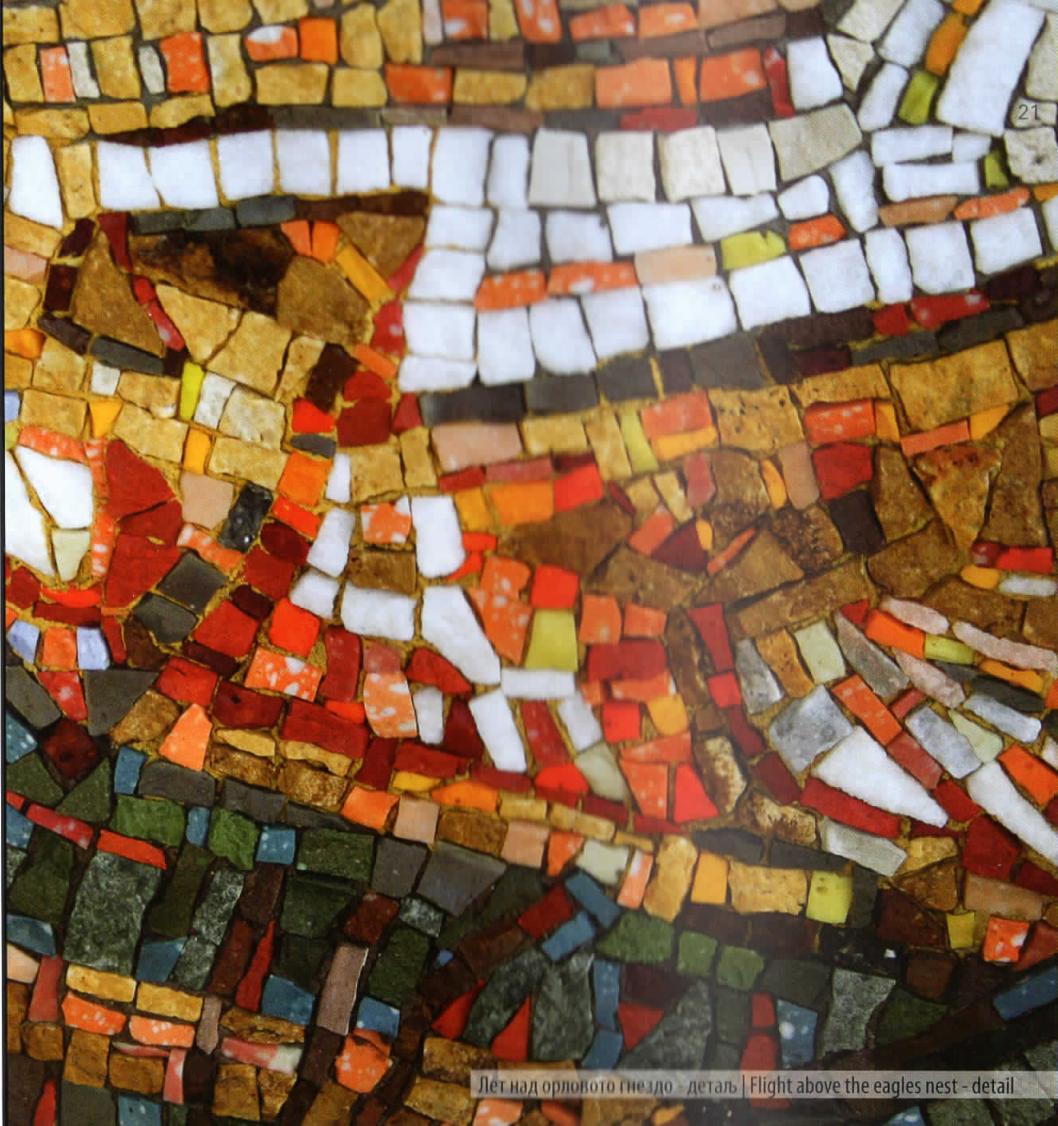
Павта - деталь | Belt - detail

Лет над орловою гнездо | Flight above the eagles nest

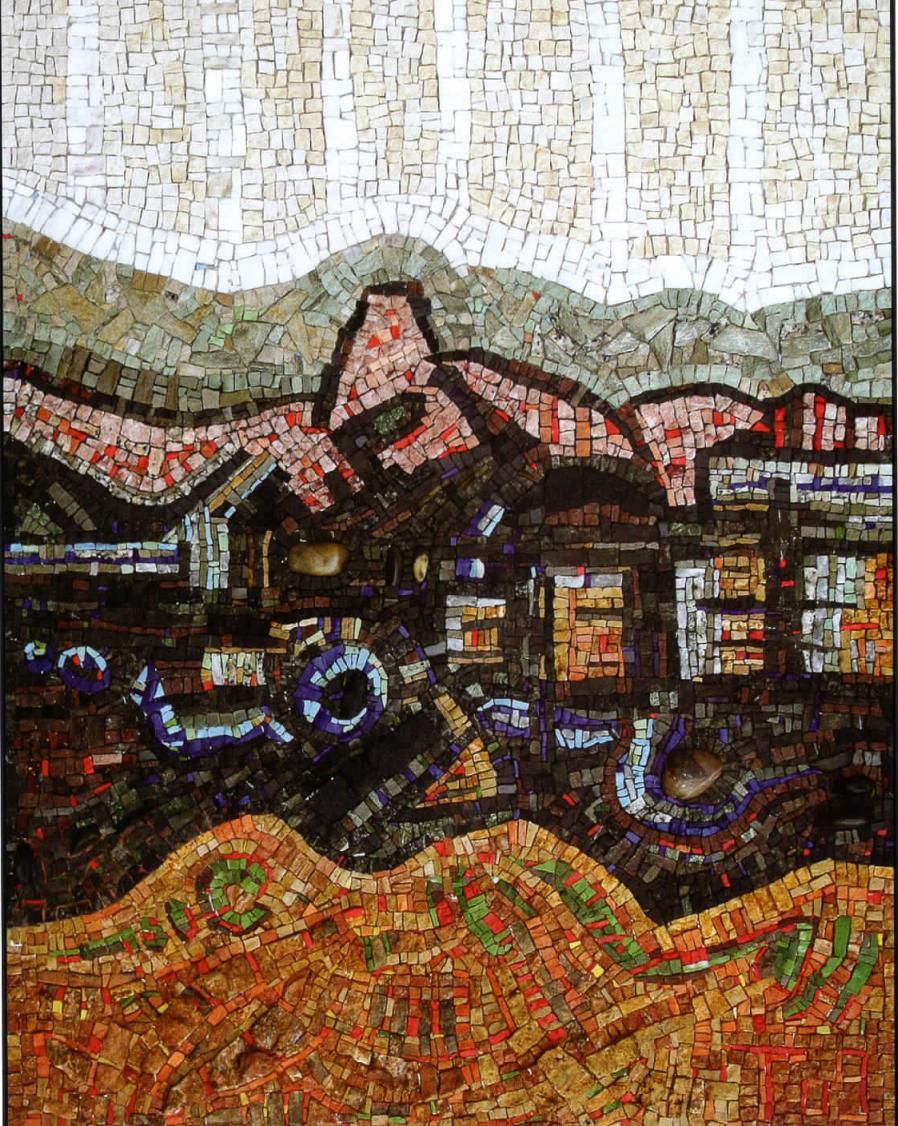
Лет над орловото гнездо – деталь | Flight above the eagles nest - detail

Лет над орлового гнездо - деталь | Flight above the eagles nest - detail

Лет над орловото гнездо - деталь | Flight above the eagles nest - detail

Струмичка дълбочина | Strumica depth

Струмичка длабочина - детаљ | Strumica depth - detail

Струмичка длабочина - деталь | Strumica depth - detail

Струмичка длабочина - деталь | Strumica depth - detail

Под кулите на Струмица | Beneath towers of Strumica

Под кулите на Струмица - деталь | Beneath towers of Strumica - detail

Крушево 2096 | Krusevo 2096

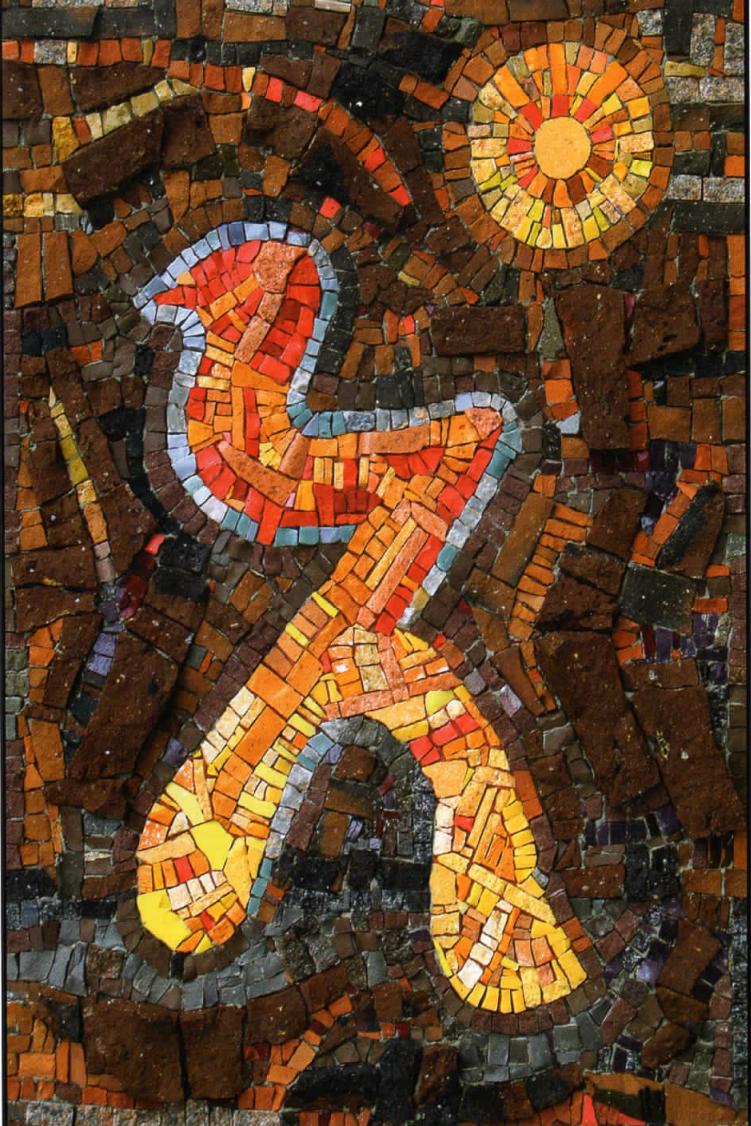
Крушево 2096 – деталь | Krusevo 2096 - detail

Крушево 2096 – деталь | Krusevo 2096 – detail

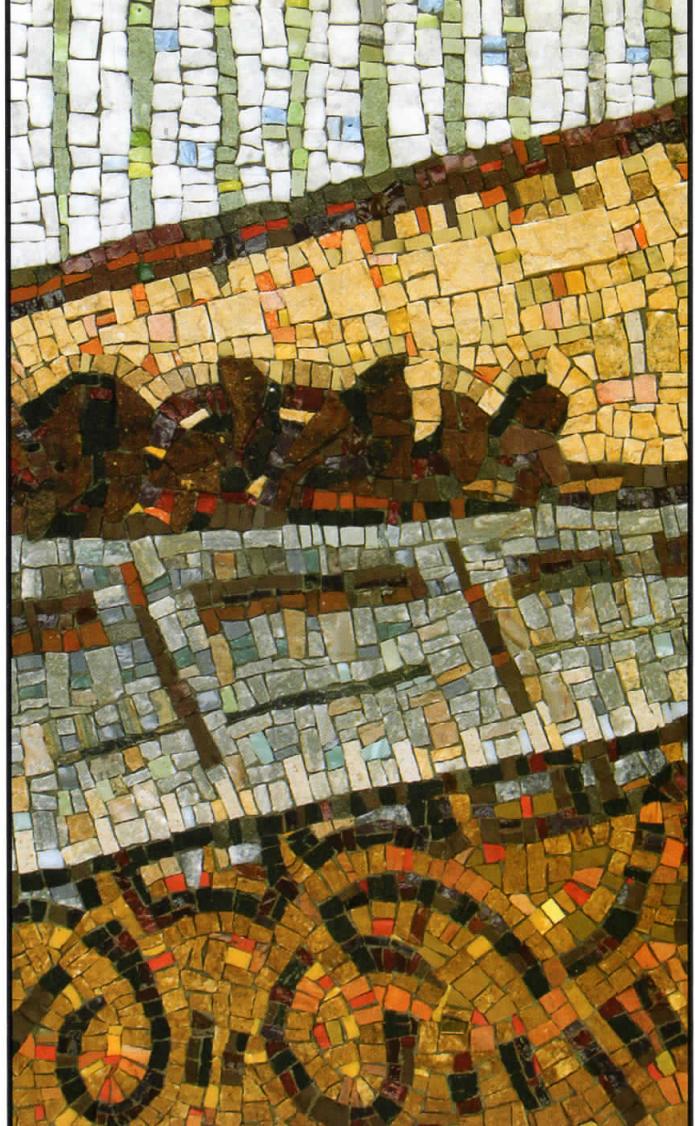

Крушево 2096 – деталь | Krusevo 2096 - detail

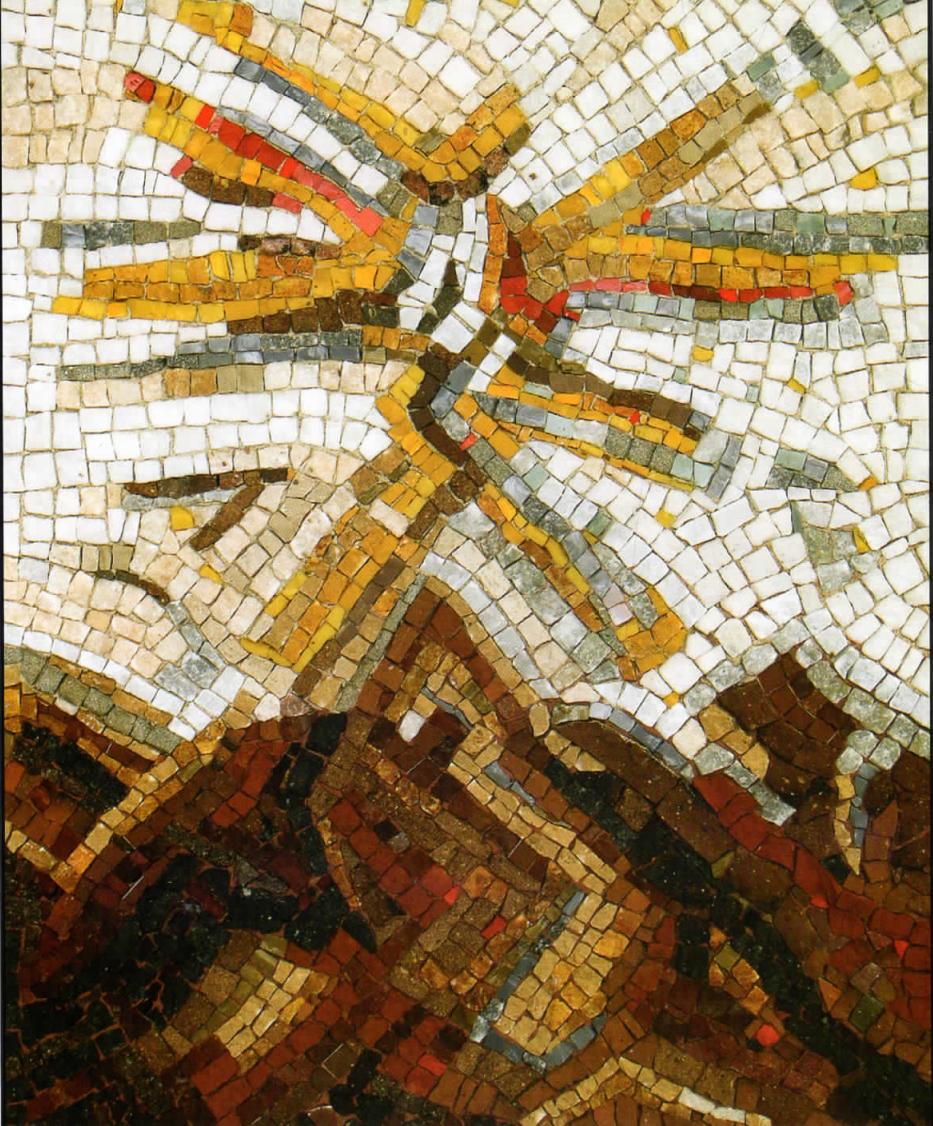
Почеток - деталь | Beginning - detail

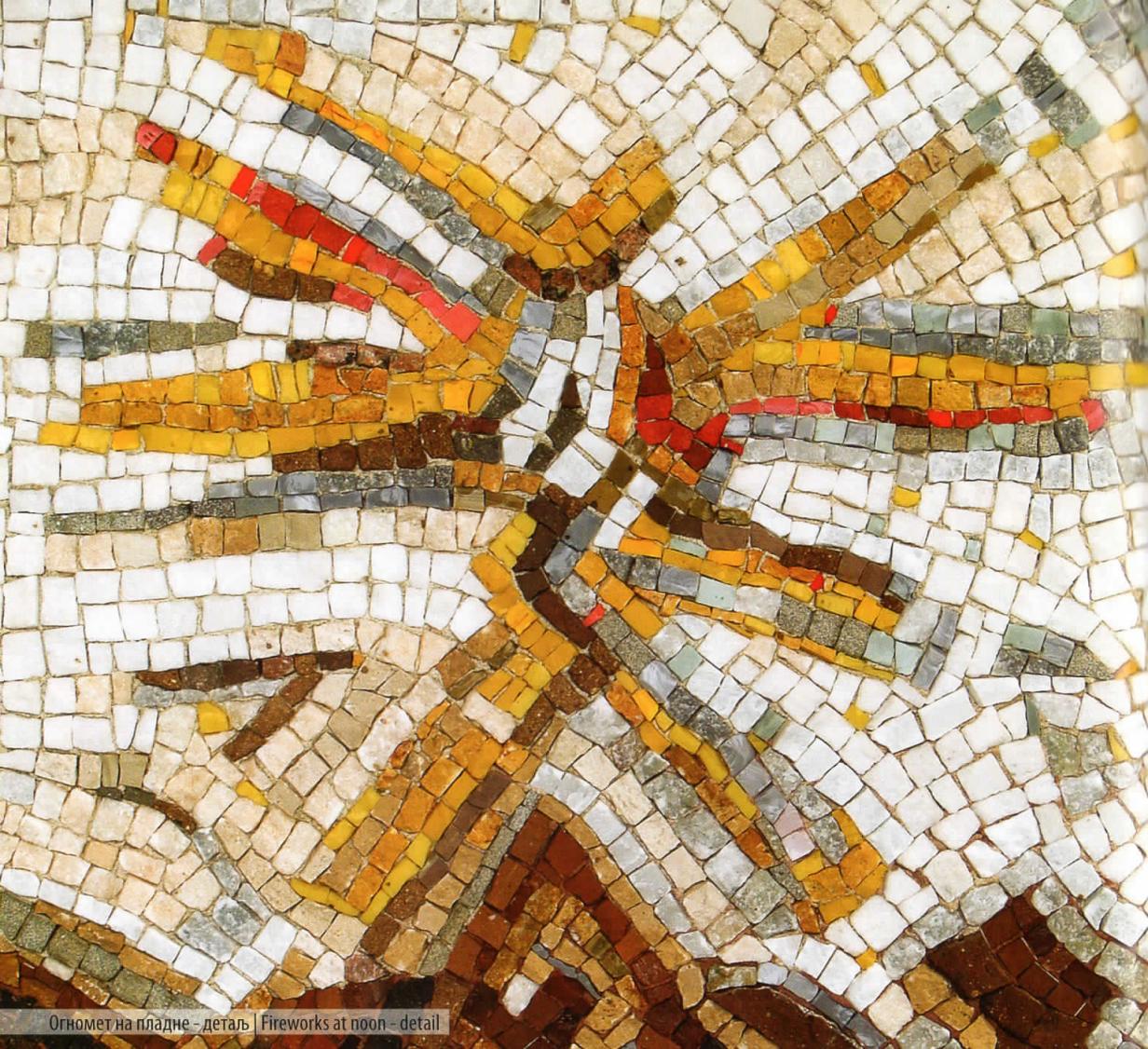
Планирана случајност | Planned coincidence

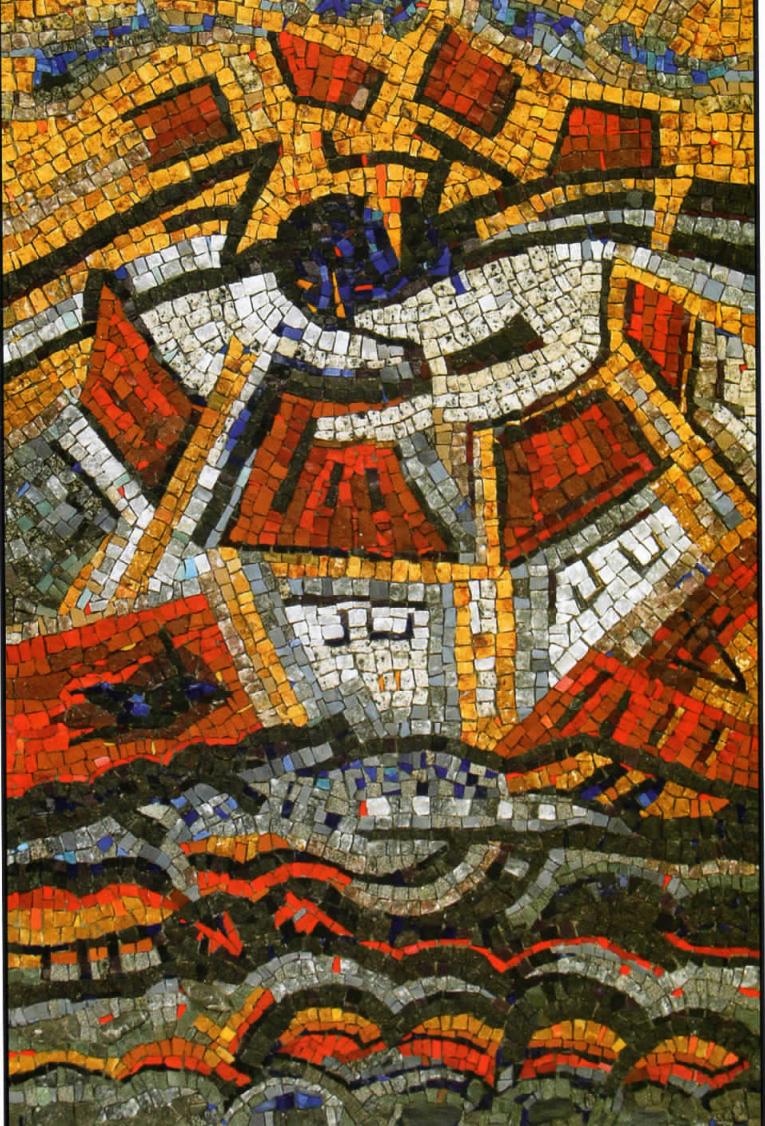
Планирана случајност - детаљ | Planned coincidence - detail

Огнomet на падне | Fireworks at noon

Огнomet на пладне - деталь | Fireworks at noon - detail

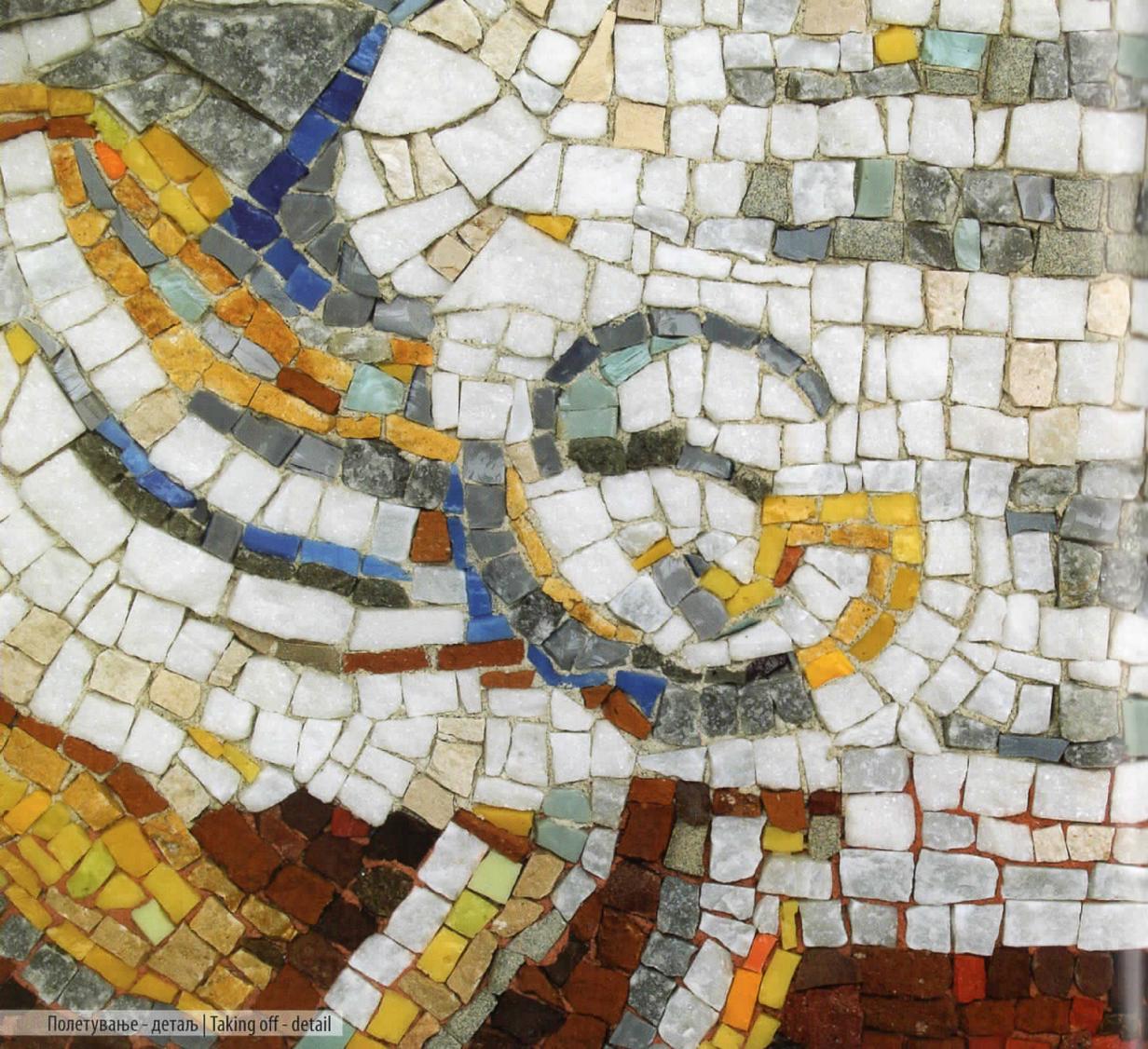
Кружечен ток | Round about

Кружен ток - деталь | Round about - detail.

Полетување | Taking off

Полетување - детаљ | Taking off - detail

Во центарот | In the centre

Во центарот - детаљ | In the centre - detail

Стебло 3 | Stem 3

Стебло 2 | Stem 2

Стебло 1 | Stem 1

Стебло 1 - деталь | Stem 1 - detail

Стебло 3 - деталь | Stem 3 - detail

Стебло 2 - деталь | Stem 2 - detail

СЛИКИ | PAINTINGS

Урбани Пејзаж V | Urban Landscape V

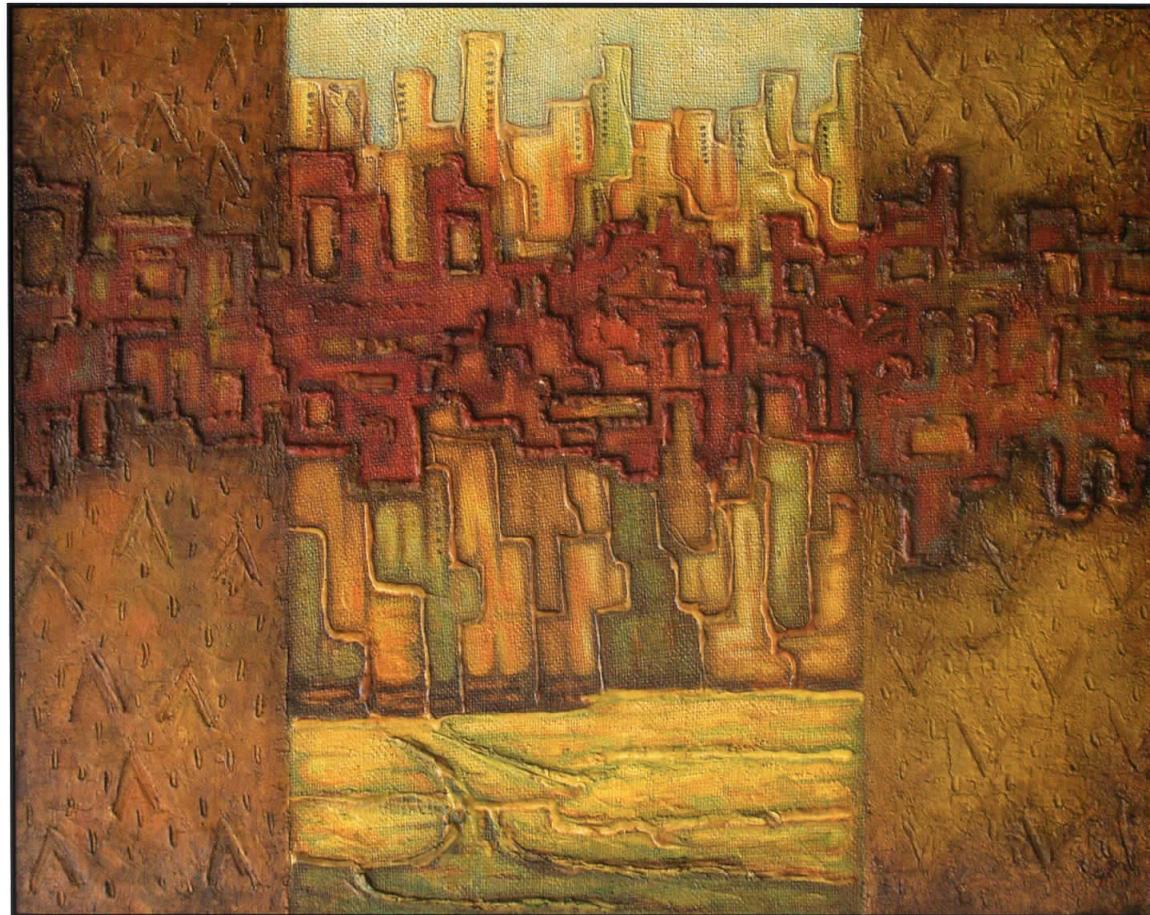

Бакарно гучно | Bakarno Gutnjo

Урбан Пејзаж IX | Urban Landscape IX

Урбан Пејзаж IV | Urban Landscape IV

Ѓорѓи Томовски**Ул. Киро Крстевски - Платник 11, 1000 Скопје****Контакт: 02 3212068; 070 301 103****E-mail: tomovski@gmail.com****Едукација:**

- 1996 | Завршува средно уметничко училиште во Скопје
2001 | Дипломира на Факултетот за ликовни уметности во Скопје, на отсекот сликарство со конзервација и реставрација во класата на проф. Родолуб Анастасов.
2004 | Завршува доквалификација на предagoшки испити на Факултетот за ликовни уметности во Скопје.

Проекти и членување во здруженија:

- 1996 | Учествува како помошник во изведбата на мозаикот "Мостови" (Од проф. Газанфер Бајрам и проф. Паоло Ракањи) изложен во холот на МНТ.
1999-2000 | Учествува во креирањето на б-те монументални мозаични паноа (од проф. Газанфер Бајрам) изложени во праламентот на Р. Македонија.
2002 | Учествува како асистент на проф. Газанфер Бајрам во изведбата на мозаикот "Икаровиот лет" – изложен во VIP-салонот на аеродромот Александар Велики во Скопје.
2002 | Се зачленува во ДЛУМ
2006 | Учество во организацијата и подготовките на конгрес на "AIMC" во МСУ
2008 | Работен престој во Париз

Самостојни Изложби:

- 2005 | КИЦ изложба на слики и мозаци
"Од утро до утро, со градот и без него"
2009 | Н. У. Центар за култура "Антон Панов" - Струмица
"слики и мозаци"

Групни изложби:

- 1997 | "Сули-ан" – годишна изложба на ФЛУ
1998 | 1999 | 2000 | Годишна изложба на ФЛУ
2002 | Дом на АРМ – Изложба на дипломирани студенти на ФЛУ – Скопје
2002 | Музеј на град Скопје – Ревијална изложба на друштвото за ликовни уметници
2003 | Музеј на град Скопје – Ревијална изложба на друштвото за ликовни уметници
2004 | Музеј на современа уметност – Зимски салон – селективно биенале на ДЛУМ
2006 | Дом на културата – Струмица – изложба на делата од стумичката колонија
2006 | Мала станица – изложба на делата од стумичката колонија
2007 | Дом на културата – Струмица – изложба на делата од стумичката колонија
2007 | Чифте амам – изложба на делата од стумичката колонија
2008 | Дом на културата – Струмица – 15 години мозаик во стумичката колонија
2008 | Дом на културата – Струмица – изложба на делата од стумичката колонија
2008 | Чифте амам – изложба на делата од стумичката колонија
2009 | Брачано (Италија) – Учество на биенале за мозаик како специјален гостин
2009 | Дом на културата – Струмица – изложба на делата од стумичката колонија

Ликовни колонии:

- 2005 | Учество на 42-та Струмичка ликовна колонија
2006 | Учество на 43-та Струмичка ликовна колонија
2007 | Учество на 44-та Струмичка ликовна колонија
2008 | Учество на 45-та Струмичка ликовна колонија
2009 | Учество на 46-та Струмичка ликовна колонија

Gjorgji Tomovski

Kiri Krstevski - Platnik Str. №11, 1000 Skopje

Contact: 02 3212068; 070 301 103

E-mail: tomovski@gmail.com

Education:

1996 | Graduate in art school in Skopje

2001 | Bachelor of fine arts in faculty Ss. Cyril and Methodius in Skopje, major in painting with conservation and restoration in class of prof. Rodoljub Anastasov.

2004 | Completed additional qualification including Pedagogy exams in faculty of fine arts Ss. Cyril and Methodius in Skopje allowing to teach arts in primary and secondary education.

Projects and membership in association:

1996 | Participate as assistant in producing of mosaic "Bridges" (by prof. Gazanfer Bayram and prof. Paolo Racagni) exhibited in MNT.

1999-2000 | Participate in producing of four monumental mosaics (by prof. Gazanfer Bayram) exhibited in Macedonian parliament.

2002 | Participate as assistant of prof. Gazanfer Bayram in production of mosaic "flight of icarius" – exhibited in VIP-salon in airport Alexander the great in Skopje.

2002 | Became a member of DLUM (Macedonian Artists Association)

2006 | Participate in organization and preparation of 10th "AIMC" congress in Museum of contemporary arts - Skopje

2008 | Working stay in Paris

Individual exhibitions:

2005 | KIC exhibition with paintings and mosaics "From morning till morning, with city and without"

2009 | Cultural Centre "Anton Panov" - Strumica "mosaics and paintings"

Group Exhibitions:

1997 | "Suli-an" - annual exhibition of FLU

1998 | 1999 | 2000 | annual exhibition of FLU

2002 | ARM - exhibition of Bachelor students of FLU – Skopje

2002 | City Museum of Skopje - annual exhibition of DLUM (Macedonian Artists Association)

2003 | City Museum of Skopje - annual exhibition of DLUM (Macedonian Artists Association)

2004 | Museum of contemporary arts – Selective biennale of DLUM

2006 | Cultural Centre "Anton Panov" - Strumica – exhibition of works from Strumica art colony

2006 | Mala Stanica – exhibition of works from Strumica art colony

2007 | Cultural Centre "Anton Panov" - Strumica – exhibition of works from Strumica art colony

2007 | Cifte amam – exhibition of works from Strumica art colony

2008 | Cultural Centre "Anton Panov" - Strumica – exhibition of works from Strumica art colony

2008 | Cifte amam – exhibition of works from Strumica art colony

2009 | Bracciano (Italy) - participation in Mosaic biennale as special guest

2009 | Cultural Centre "Anton Panov" - Strumica – exhibition of works from Strumica art colony

Art Colonies:

2005 | Participation in 42-nd Strumica art colony

2006 | Participation in 43-th Strumica art colony

2007 | Participation in 44-th Strumica art colony

2008 | Participation in 45-th Strumica art colony

2009 | Participation in 46-th Strumica art colony

Издавач: Н. У. Центар за култура “Антон Панов” – Струмица

Поштенски фах 109, 2400 Струмица, Македонија

Тел./Факс: ++389 (0)34 326 379; 343 120

E-mail: umetnickagalerija@yahoo.com

За издавачот: Иван Јовев, директор

Предговор: Газанфер Бајрам, Александар Иванов

Ликовно Обликување: Графисто - Скопје

Фотографии: Лазар Томовски, Сречко Гунчев

Печати: Аркус дизајн - Скопје

Тираж: 500

Изложбата и каталогот се реализирани со финансиска поддршка на Министерството за култура на Р. Македонија

Publisher: Cultural Centre “Anton Panov” – Strumica

PO box 109, 2400 Macedonia

Tel./Fax: ++389 (0)34 326 379; 343 120

E-mail: umetnickagalerija@yahoo.com

For the Publisher: Ivan Jovev, manager

Foreword: Gazanfer Bayram, Aleksandar Ivanov

Lay out: Grafisto - Skopje

Photo: Lazar Tomovski, Srecko Guncev

Print: Arcuss Design - Skopje

Circulation: 500

Exhibition and catalogue are made possible with financial support of Ministry of Culture of R. Macedonia

---

Искрена благодарност до проф. Газанфер Бајрам, Струмичката ликовна колонија, Аркус Дизајн и сите кој помогнаа во реализацијата на изложбата.

Sincere gratitude to prof. Gazanfer Bayram, Strumica colony of fine arts, Arcuss design and all contributors and supporters in realization of exhibition.

